

Jungshoved Slot

Ruin

Middelalder

Ruin

Voldbanken med Jungshoved Slot omgives af en vandfyldt grav til alle sider. Her set fra syd.

Borgbanken med den gamle kongeborg på Jungshoved ligger utroligt flot i landskabet lige syd for Jungshoved kirke ud mod Bøgestrømmen og mod vest udmundingen af den lavvandede vig Jungshoved Nor.

Stedet nævnes første gang sammen med den tilhørende kirke i Kong Valdemars Jordebog i 1231, som er en optegnelse over alle kongens besiddelser og ejendomme. Borgen har dog helt sikkert rødder tilbage i tiden og må formodes grundlagt omkring 100 år tidligere, hvor især Venderne fra det tyske Østersø-område plyndrede og hærgede de sydvendte kyster af Danmark.

Borgen var kongens ejendom, men i det daglige blev den administreret af en lensmand. Otto von Budelsbach herskede for eksempel som Kong Valdemar Atterdags lensmand på Jungshoved fra 1364 til 1371.

Borgen ved Jungshoved er anlagt med en yderst strategiske placering.

Fra borgen kunne det omliggende havområde og datidens vigtige kystnære handelsruter let overskues. Samtidig gav havet borgen en naturlig beskyttelse på tre sider. Kun mod nordøst havde borgen forbindelse til land, og her har indgangen over voldgraven sikkert været stærkt bevogtet. Undersøgelser har også vist, at borgens forsvar mod nordøst i 1300-tallet blev forstærket med en gennemgående, dyb

ydre voldgrav og vold med palisader eller pælespærringer.

Jungshoved Nor var også en fra naturen perfekt og beskyttet havn for borgens skibe. Her har omfattende pælespærringer ved udmundingen af Noret beskyttet fartøjerne og samtidig hindret fremmede i landgang fra søsiden.

Et 8 x 8 m. stort, træopbygget brohovede er også fundet ved undersøgelser lige vest for borgen. Dette sættes i forbindelse med en bro over Noret mod vest og en formodet hærvej videre vestover mod Gammel Oremandsgård.

Når du besøger resterne efter Jungshoved Slot, skal du ikke forestille dig en kæmpestor borg i stil med Kalø og Vordingborg Slot. Den meget begrænsede plads på borgbanken, som til alle sider var omkranset af en vandfyldt voldgrav, gav ikke plads for megen bebyggelse. Vi ved ikke hvordan husene på borgen så ud, da der endnu ikke er gennemført større arkæologiske undersøgelser af stedet. Nationalmuseet gennemførte dog i 1999 en mindre, sonderende udgravning med søgegrøfter på borgbanken, hvor der fremkom murværker fra to byggefaser: En ældre tidlig bebyggelse fra borgens opførelse og en senere fra omkring år 1500. Disse solide bygninger blev siden hen afløst af mere spinkle konstruktioner i takt med at borgen ændrede betydning. Skriftlige kilder omtaler for eksempel, at der i 1649 kun fandtes bindingsværksbygninger på stedet i form af en trefløjet bygning samt et fritliggende hus.

Mange kender også Jungshoved fra Carit Etlars roman "Gøngehøvdingen" om Svenskekrigene 1657-60, hvor Svend Poulsen - Gøngehøvdingens rigtige navn - deltog i forsvaret mod svenskernes hærgen, som blandt andet i 1659 medførte svensk besættelse af Sjælland, Lolland-Falster og Møn. (Se også Svend Gønges Hule). Herunder mødte kongeslottet Jungshoved sin skæbne. Gennem Svenskernes gentagne plyndringer på Jungshoved lagdes borgen øde, og derefter tog forfaldet gradvist til.

I 1762 sælger Kong Frederik d. 5. Jungshoved til Adam Brockenhuus og året efter sammenlægges jordbesiddelserne med Stampenborg Gods, som de stadig tilhører. De sidste bygninger af slottet blev da nedbrudt og genanvendt både lokalt og længere væk. Barakker og stalde tilhørende Prins Jørgens Palæ i Vordingborg er eksempelvis opført med materialer fra Jungshoved.

I dag se den centrale 47 x 45 m. store borgbanke samt de nu tilgroede, men stadig våde voldgrave omkring den. Voldgraven er omkring 20 m. bred. Ydervolden er nu ret udjævnet og kun den centrale del er omkring 2,5 m. høj.

Området græsses nu fredeligt af får som led i Vordingborg Kommunes pleje af fredede fortidsminder, og gode stier leder den besøgende rundt på området. Når du er på stedet, så undlad ikke at gå en tur ud på strandengen syd for borgen, hvorfra der er en meget fin oplevelse af både borgen, havet og den omgivende natur med et rigt fugleliv - og på vejen tilbage bør du naturligvis heller ikke glemme at kigge indenfor i Jungshoved Kirke.

Følg skiltet ved Jungshoved kirke og grusvejen til P-pladsen ved slotsbanken.

9 fine informationstavler fortæller meget mere om voldstedets historie.

I strandkanten vest for voldstedet ses tegl og andre byggematerialer fra nedbrydningen af slottet.

Gamle træpæle fra brohovedet til broen over Noret stikker op i strandkanten.

Adgang

- Ved Tjørnehoved på landevej 265 (Præstø - Kalvehave) drejes der østover mod Jungshoved.
- Efter 1,6 km. følges Hovmarken til højre frem til Jungshoved Kirke.
- Fortsæt øst om kirken (henvisningsskilt "Jungshoved Slot") ad grusvejen frem til den lille havn nedenfor kirken, hvor der parkeres.

Faciliteter

- Informationsskilte ved voldstedet samt bord/bænke.
- Følg stierne rund om voldstedet.
- Afstand til fortidsminde: 50 m.

Særlige forhold

- Vis hensyn til græssende får, hegning og skiltning på voldstedet.
- Hunde må ikke medtages.

VIDEO

Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=Np_BtQzs8wY

Relateret litteratur

Fortidsminder i Danmark – *Hennning Dehn-Nielsen (Sesam, 1999)*

Middelalderen i Danmark – *Nils-Knud Liebgott (Aschehoug, 2004)*

Danmarkshistorien bind 9-11, Middelalderen – - (*Sesam, 1981-84*)

Voldsteder i Danmark - en vejviser – *Rikke Agnete Olsen m.fl. (Skov- og Naturstyrelsen, 1999)*

I Gøngehøvdingens fodspor

I krigens fodspor - forsvarsbyggerier i Danmark – *Flere forfattere (Kulturarvsstyrelsen, -)*

Praktisk Information

ADRESSE

4720 Præstø, Sjælland

EJERFORHOLD

Privatejet

GPS

55.079804, 12.122587

UTM

E699317 N6108127

© 2026 Joomlakonsulentent • fortidsmindeguiden.dk